

Balansert Sjøforsvar med komplementære kapasiteter

Bakgrunn

Målsettingen for så vel politisk ledelse som for Forsvarssjefen er at Norge om få år skal ha utviklet et lite men godt Sjøforsvar som er i stand til å ivareta nasjonale interesser langs vår lange kyst og i de store havområdene hvor Norge har suverene rettigheter og et stort forvaltningsansvar. Dessuten deltagelse i internasjonale operasjoner.

Sjøforsvaret består som kjent av Marinen og Kystvakten.

Kystvakten gjennomfører en omfattende fornyelse av fartøyer og materiell, samt har fått beholde en tilfredsstillende personellramme. Sjømilitære Samfund mener at dette vil gi oss en kystvakt som er i stand til å løse sine oppgaver på en god måte. Kystvaktens enheter er imidlertid ikke kampenheter, verken når det gjelder utrustning, bemanning eller trening. I dette brevet fokuseres derfor Marinen.

Innledning

Marinen gjennomløper også en meget omfattende fornyelse hva gjelder fartøyer med tilhørende våpen og materiell. Om få år er målsettingen at Norge skal disponere en liten, men meget moderne marine som da vil bestå av:

- Fem fregatter av Fridtjof Nansen klasse
- Seks MTBer av Skjold klasse
- Seks mineryddingsfartøyer, - hvorav tre fartøyer utgjør Alta klasse minesveipere og tre utgjør Oksøy klasse minejaktfartøyer
- Seks undervannsbåter av Ula klasse
- Marinens Jegervåpen bestående av Marinejegerkommandoen, Minedykkerkommandoen, Kystjegerkommandoen og Taktisk Båtskvadron
- To logistikkfartøyer.

Balansert marine

Sjømilitære Samfund ønsker å fremheve betydningen av at Marinen får beholde de kapasiteter som nå er under innføring.

Fregattvåpenet utgjør Norges evne til å ivareta sine forpliktelser i henhold til folkeretten, og når det gjelder å beskytte petroleumsinstallasjoner mot angrep. Slik sikres energiforsyningen til våre kunder. Fregattene har kapasitet til å lede flernasjonale fly- og flåtestyrker.

Alternativet er at dette overlates til andre nasjoner, - også i norske farvann. Det er også verd å merke seg at interessen for å anskaffe relativt små, konvensjonelle ubåter er økende. Det er bare fregattene som behersker luftforsvar, antioverflate- og antiubåtoperasjoner.

Skjold er det desidert best egnede verktøy for operasjoner tett langs den norske kysten. En lang rekke forsvarsministere fra NATO-land har i den senere tid klagd gjort at det nå satses mer på kystnære operasjoner. Skjold klasse er skreddersydd for operasjoner i de mange trange og kompliserte kystfarvann.

Det vil være mer enn merkelig dersom Norges vel kvalifiserte og etterspurte kapasitet innenfor dette segmentet, skal bli avvirket ved "et pennestrøk".

UNIFIL II operasjonen utenfor Libanons kyster er andre gangen i løpet av få år at våre MTBer gjør seg fordelaktig bemerket i NATO sammenheng.

Det er helt nødvendig å se Skjold og Fridtjof Nansen som utfyllende og komplementære elementer, - spesielt hvis man har forsvaret av Norge i tankene.

Minevåpenets viktige oppgave er å klarere et område for miner og redusere minetrusselen til et akseptabelt nivå før andre fartøyer kan operere trygt. Norskekysten har mange viktige leder som effektivt kan stenges ved hjelp av minelegging. Mineryddingskapasitet er sterkt etterspurte internasjonalt. Våre moderne mineryddingsfartøyer har gjennom en årrekke deltatt langs kystene av de baltiske land og bidratt aktivt til fjerning av gamle miner fra deres kyster. De moderne norske *minesveiperne* er de best renommerte minesveipere innenfor alliansen. *Undervannsbåtene* har flere viktige kapasiteter. Her nevnes spesielt fartøyenes evne til å operere skjult. Ingen marine vil sende sine kampfartøyer inn i norsk farvann uten at de føler tilstrekkelig kontroll med hvor våre ubåter befinner seg. For etterretnings- og overvåkingsoppdrag er ubåtene etterspurte til internasjonale operasjoner.

Marinens Jegervåpen har kapasitet til å operere bak fiendens linjer og derved være ledelsesapparatets øyne i et område som resten av en styrke skal gå inn mot. Videre har Minedykkerkommandoen en unik kapasitet til å mineklarere områder helt inn til land. Herunder strender og kaianlegg. Flere ganger har deler av Marinens Jegervåpen bidratt aktivt i Afghanistan.

De to *logistikkfartøyene* er ikke i bestilling når dette brevet skrives. Dette er en ny dimensjon i vår marine og skal ha kapasitet til å støtte en fartøystyrke med materiell, drivstoff og sanitetskapasitet i operasjonsområdene. Slik oppnår man bedre utholdenhet og dermed bedre utnyttelse av vår marine.

Personellsituasjonen

En del av de store nedskjæringsprosessene for Forsvaret som helhet, har vært en markert nedbemanning av Marinen. Generalinspektøren for Sjøforsvaret ble pålagt å omorganisere Marinen for å tilpasse seg en redusert personellramme. Kystvakten ble holdt utenfor disse reduksjonene. Erfaringen viser at stillingsrammen er for liten. Underbemanning medfører høyere belastning for offiserer i mange stillinger. Noen velger å forlate Marinen fordi de synes dette virker for lite troverdig. Slik forsterkes følgene av de for trange personellrammer.

Konklusjon

Sjømilitære Samfund påpeker i dette brevet at Den kongelige norske marine nå har kun ca 25 prosent av det antallet fartøyer som man disponerte for 15 år siden. Den positive siden er at det nå skjer en nødvendig fornyelse som om få år vil gi operative fartøyer med kapasitet til å ivareta norsk selvstendighet i en tid med uforutsigbar utvikling av verdenssituasjonen. Nye, moderne fartøyer er under innfasing, men det er like viktig at Marinen gis realistiske stillingsrammer slik at arbeidssituasjonen kan bli forutsigbar og givende. Ro blant personellet er helt avgjørende for å skape konsentrasjon om de nye fartøyene med avanserte systemer.

Anbefaling

Sjømilitære Samfund anbefaler Forsvarspolitisk utvalg at deres rapport vektlegger at Norge beholder den planlagte materiellstrukturen som er under innfasing i Marinen. Utrustede marinefartøyer med velutdannet og godt trent besetning er et nødvendig bidrag for at Norge skal fremstå som sikkerhetspolitisk troverdig.

Bergen, 8.mai 2007,

Åsmund Andersen
President
Sjømilitære Samfund